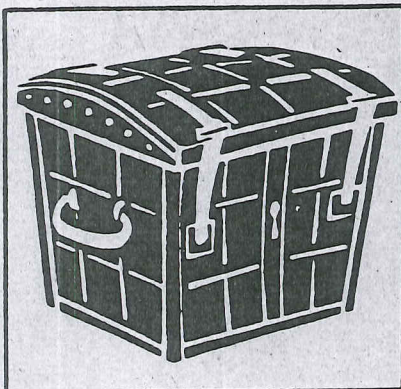

AWF

Mooi antiek tin wordt zeldzaam

Door Lia van Nuys

Over antiek tin moeten een paar misverstanden uit de wereld worden geholpen. Het zou niet veel opbrengen de laatste jaren. De realiteit is dat de laatste jaren het aanbod van goede stukken is afgenomen en er relatief dus meer tin van wat lagere prijs in de handel is.

De schatkist

Jan Beekhuizen, Brabander in de Amsterdamse Spiegelbuurt, is een van de zeldzame Europese specialisten in antiek tin, wat ook al een aanduiding is van de schaarsheid op dat gebied. Hij constateert dat mooi tin steeds moeilijker is te vinden, want wat

eenmaal in een verzameling is opgenomen komt daar niet meer uit los. Voor liefhebbers met jachtinstinct is de zeldzaamheid nog geen belemmering, want voor hen is zoeken minstens zo bevredigend als bezitten.

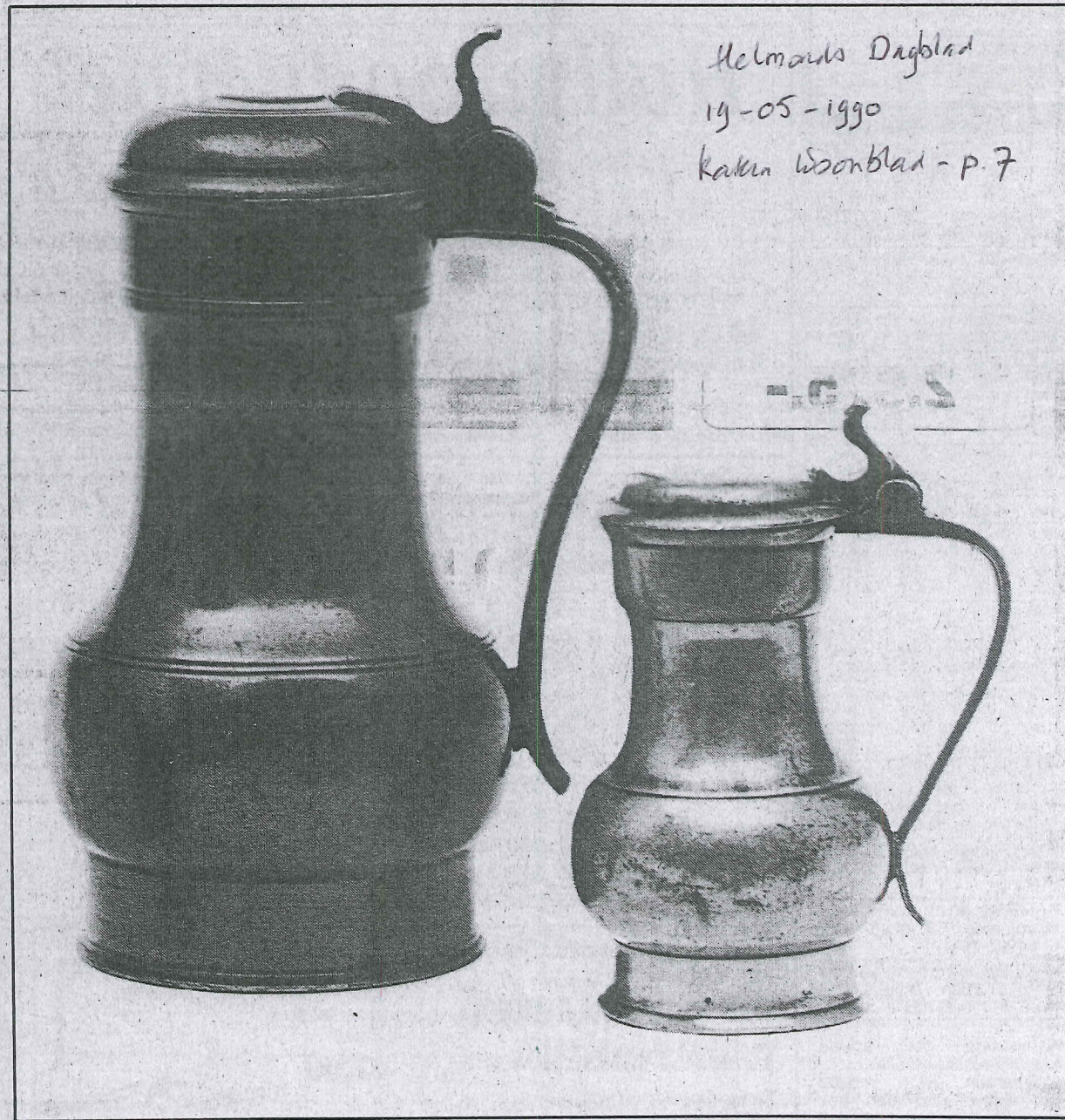
In Nederland is dan verhoudingsgewijs nog een aardige collectie op te bouwen. De meeste algemene antiquairs zijn van mening dat hun voorraad niet compleet is zonder een kleine afdeling tin, zoals ook het oudhollandse interieur niet denkbaar is zonder tinnen gebruiksvoorwerpen. Daar komt bij dat er in ons land ook buitenlands tin te koop is. Immers, van oudsher schrikken Nederlandse kooplieden niet terug van internationale handel en verre reizen.

Zilver

Andere misverstanden over tin betreffen de samenstelling. Ook al glansde het oorspronkelijk als zilver, er zit géén zilver in de legering. Juist de hoge zilverprijzen waren oorzaak van de populariteit van tinnen voorwerpen. Over het lood dat er vanwege de juiste hardheid wel in zit, hoeft niemand ongerust te zijn; het is absoluut te weinig om loodvergiftiging te veroorzaken.

De populariteit van tin stoelt van oudsher op de ideale eigenschappen voor vaatwerk: smaak – en reukloos, niet giftig en met een thermische werking.

Ook over het onderhoud van

Helmaars Dagblad
19-05-1990
Koken Woonblad - p. 7

● Rembrandtkannen

Foto Roeland Kor

Lachen, lachen en nog eens lachen met c

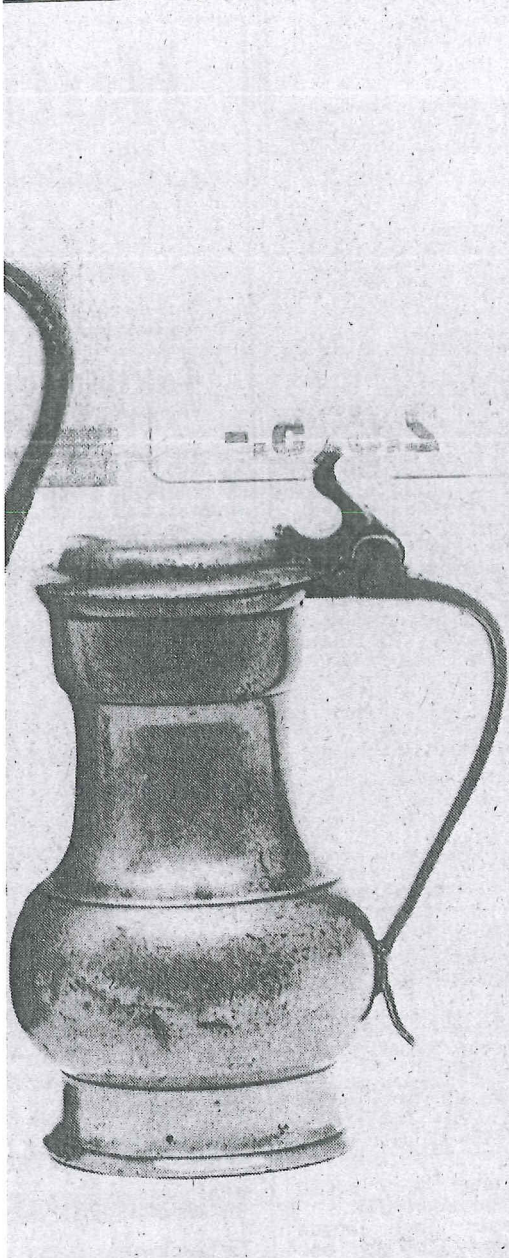

Foto Roeland Koning

antiek tin is het laatste woord nog niet gesproken zolang er zowel liefhebbers zijn van donker platina als van een blank geschuurd oppervlak. Beekhuizen: „Ik houd van de vele kleurschakeringen in tin. Naar mijn smaak is een collectie met verschillende tinten het meest aantrekkelijk, bij voorbeeld een combinatie van oud donker tin met wat lichtere voorwerpen en misschien een enkele bodemvondst met dat unieke 'goudpatien' waar absoluut niet aan geknoeid mag worden. Voor mij moeten de kleuren natuurlijk zijn, ontstaan door de manier van bewaren en behandelen in het verleden. Als een klant absoluut blank geschuurd tin wil (populair in België en Duitsland) of gepolijst als zilver (naar de Engelse smaak) krijgt hij zijn zin, maar ik zeg er bij dat ik het nooit meer terug zal kopen”.

Hollandse kannen

Interessant voor verzamelaars zijn de Hollandse kannen. In tegenstelling tot bij voorbeeld tabakspotten, kandelaars of brandewijnkommen hebben ze geen zilveren voorgangers gehad. Met uitzondering van de typische kraantjeskan zijn ze hier alleen in tin vervaardigd. Nederlandse kannen zijn herkenbaar aan de ronde, bolle deksels. Ook als er een sneb (schenktuitje) aan zit, is de hoofdvorm toch rond en bol.

Buitenlandse deksels zijn vaak plat en soms hartvormig. De bekendste Hollandse typen zijn:

- Jan Steenkan: grote kan met lange tuit, maar zonder de verbinding die typisch is voor Duitse en Zwitserse Stegkannen. Zeer zeldzaam; 50.000 gulden of meer.
- Schapenkannetje: een klein kannetje met lange tuit, gebruikt als zuigflesje, niet voor lam-

metjes, maar voor baby's en zieken.

- Rembrandtkan: rechte voet onder bolle buik, daarboven een lange, slanke hals, bol deksel met meegegoten medaillon. In vele maten (zie foto).
- Engelenkan: verzamelnaam voor overwegend 18e-eeuwse kannen met omvangrijk rond kanlichaam en een meegegoten engelenkopje als decoratie op de duimrust. Met of zonder sneb.
- Stadskan: eigen herkenbare vorm van een stad, bij voorbeeld de Leidse kan, met hogere voet en bredere buik dan de Rembrandtkan.

Merk

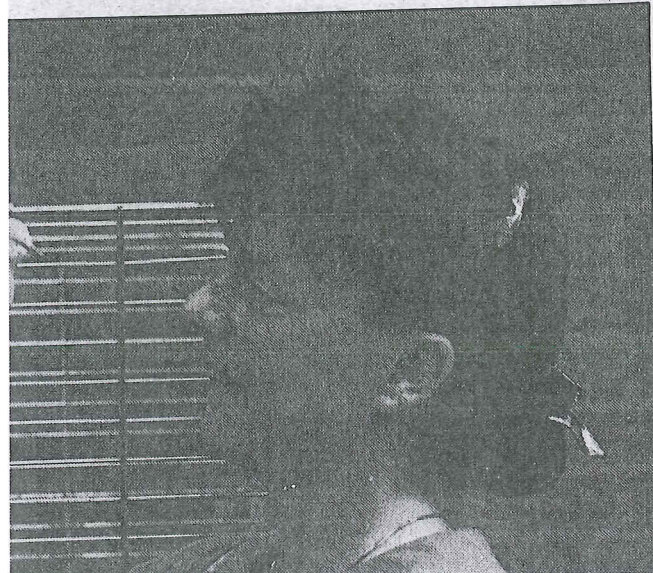
Met uitzondering van kerkelijk tin - dat buiten de normale markt om ging - is bijna alle Nederlandse tin gemerkt. Het merk was een garantie voor de beste kwaliteit die geschikt was voor contact met voedingsmiddelen.

- Kroon: vooral in de 16e eeuw gebruikt met meesterteken.
- Hamer: van 1400 tot ± 1750.
- Roos, meestal gekroond: vanaf 1550; van de 17e tot laat 19e eeuw voor goede tweede kwaliteit.
- Engel: begin 17e eeuw tot heden.
- Viermerk: evenals de roos van oorsprong Engels; van 1700 tot eind 19e eeuw voor eerste kwaliteit.
- Stadswapens: waarschijnlijk het oudste merk. Vanaf de 17e eeuw met letter K in West-Nederland; vanaf 1689 met letters KK voor Amsterdam.

Keurmerken vertonen de initialen van de tingietier. Een volledige naam betekent eind 19e eeuw of jonger.

Merken zijn te vervalsen. Echtheid moet blijken uit de combinatie van het keurmerk met graveerstijl, tinkleur, slijtplekken en huidstructuur.

achen met de tortelduif

mee.” Geloof het of niet, maar dat werkt.

Gemakkelijk

Lachduiven kosten niet veel. Voor mijn paartje betaalde ik twintig gulden. Het zijn gemakkelijke dieren die geen al te hoge eisen stellen aan huisvesting, verzorging en voeding.

Een ruime kooi of een kamer-volière, voorzien van wat zitstokken, is al voldoende. In de dierenzaak zijn ook speciale duivenzitplankjes te koop, waar de dieren - mits de plankjes hoog zijn geplaatst - graag gebruik van maken.

Vanzelfsprekend wordt een ruime buitenvolière met vlieg-ruimte ook zeer gewaardeerd. Voorwaarde is wel dat regen geen kans krijgt en er 's winters

gierst en natuurlijk groenvoer maken de maaltijd compleet.

Kooi en zitplaatsen worden minimaal een keer per week schoongemaakt. Controleer bij die gelegenheid de duiven op eventuele luis. Wordt die aange-troffen, dan is een behandeling met een speciale duivenspray noodzakelijk.

Broeddrift

Tot slot nog iets over de broeddrift. Plaats op de bodem een speciaal broedschaaltje met matje. Het legsel bestaat uit twee eitjes, die door het ouderpaar om beurten trouw worden bebroed.

Na veertien-vijftien dagen komen de eitjes uit. De jonge duiven worden tot op de leeftijd van vier weken door de ouders gevoerd. Dan kunnen er weer nieu-